

**Notă informativă
privind tarifele la gazele naturale
pentru anul 2015**

Tarifele în vigoare la gazele naturale au fost aprobate de către Consiliul de Administrație al ANRE la **29 septembrie 2011** prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 425 din 29.09.2011 (*Monitorul Oficial nr. 160-163/1459 din 30.09.2011*).

Aceste tarife au fost determinate în conformitate cu prevederile Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor la gazele naturale, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 352 din 01.10.2009 (*Monitorul Oficial nr. 163-164/737 din 13.11.2009*) precum, și în baza costurilor de bază aprobate prin Hotărârea CA al ANRE nr. 397 din 30.12.2010, pentru activitatea de transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale la situația din 01.01.2010 și valabile pentru o perioadă de 5 ani (până în anul 2014 inclusiv).

De notat că, prin Legea nr. 125 din 11 iulie 2014 (*Monitorul Oficial 223-230/487, 08.08.2014*) a fost modificată și completată Legea nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale. Printre modificările și completările efectuate care au impact asupra tarifelor la gazele naturale de menționat:

- excluderea transportării internaționale a gazelor naturale în regim de tranzit din activitatea reglementată de transport;
- separarea activității de distribuție de activitatea de furnizare a gazelor naturale;
- acordarea rentabilității pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate, etc.

Ulterior, la 22 august 2014 prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 678 (*Monitorul Oficial nr.345-351/1603 din 21.11.2014*) a fost aprobată Metodologia de calculare și aplicare a tarifelor reglementate la gazele naturale, valabilă pentru următoarea perioadă de reglementare de 5 ani.

În martie curent S.A. „Moldovagaz” s-a adresat către ANRE cu solicitarea de aprobare a tarifelor finale la gazele naturale furnizate de furnizorul de gaze naturale la tarife reglementate S.A. „Moldovagaz”, care în mediu pentru anul 2015 a fost solicitat în mărime de 8 386 lei/1000 m³, creștere cu 48,0 % în comparație cu nivelul mediu al tarifului în vigoare din octombrie 2011 de 5 666 lei/1000 m³, precum și majorarea tarifului pentru serviciul de transport al gazelor naturale prestat de S.R.L. „Moldovatrangaz” și a tarifelor pentru serviciul de distribuție și de furnizare a gazelor naturale, prestate de întreprinderile S.A. „Moldovagaz”.

Tariful pentru serviciul de transport al gazelor naturale prestat de S.R.L. „Moldovatrangaz”.

Luând în considerație calculele prezentate și costurile solicitate de întreprindere, ANRE a efectuat calculele de rigoare și a determinat valoarea tarifului pentru serviciul de transport al gazelor naturale prestat de S.R.L. „Moldovatrangaz” în mărime de **340,55 lei/1000 m³**, de 1,9 ori mai mic decât cel solicitat de întreprindere, însă de 14,1 ori mai mare comparativ cu cel în vigoare din octombrie 2011.

De notat , că comparativ cu Metodologia tarifară pentru perioada anterioară de reglementare 2010-2014, Metodologia tarifară în vigoare prevede aprobarea Costurilor de bază și, respectiv a tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale **doar pentru necesitățile țării**, spre deosebire de perioada anterioară de reglementare, unde acesta includea și transportarea internațională a gazelor naturale în regim de tranzit.

În așa mod, întru conformarea deplină cu prevederile Legii, prevederile metodologice, actele normative în vigoare și deciziile sale anterioare, ANRE a determinat tariful nominalizat reieșind din următoarele raționamente:

- valorile cheltuielilor operatorului rețelei de transport al gazelor naturale stabilite pentru primul an, anul de bază 2014, de valabilitate a Metodologiei tarifare, au fost luate în considerație cele aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 149/2015 din 16 iulie 2015 în valoare de 158,4 mil. lei, inclusiv 106,6 mil. lei - cheltuieli aferente serviciului de transport pentru necesitățile Republicii Moldova;

- repartizarea cheltuielilor operatorului rețelei de transport între activitatea de transportare internațională a gazelor naturale în regim de tranzit și activitatea reglementată aferentă serviciului de transport pentru necesitățile Republicii Moldova a fost efectuată reieșind din atribuirea directă conform destinației a cheltuielilor (materiale, întreținere și exploatare, cheltuielile cu personalul nemijlocit încadrat în activitățile respective), iar cele de ordin comun – proporțional în funcție de cele repartizate direct. În mediu aceste costuri au fost repartizate în proporție de 61 % pentru necesitățile Republicii Moldova și 39 % pentru transportare internațională a gazelor naturale în regim de tranzit;

- valorile consumului tehnologic și pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de transport a gazelor naturale au fost incluse reieșind din cele aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 80/2015 din 3 aprilie 2015, în mărime totală de 55 486 mii m³, din care 13 317 mii m³ – la transportul pentru necesitățile Republicii Moldova;

- repartizarea consumului tehnologic și pierderilor tehnice de gaze naturale în rețelele de transport a gazelor naturale între activitatea de transportare internațională a gazelor naturale în regim de tranzit și activitatea reglementată aferentă serviciului de transport pentru necesitățile Republicii Moldova a fost efectuată reieșind din media statistică pentru ultimii 5 ani înregistrată de S.R.L. „Moldovatrangaz”, în proporție de 24 % pentru necesitățile Republicii Moldova și 76 % pentru transportare internațională a gazelor naturale în regim de tranzit;

- nivelul rentabilității reglementate a operatorului rețelei de transport în anul 2015 a fost determinat în mărime de 67 685 mii lei, reieșind din valoarea activelor, inclusiv celor noi date în exploatare în urma investițiilor aprobate;

- cursul de schimb mediu anual al monedei naționale față de dolarul SUA a fost utilizat cel de 19,3 lei/USD, indicat în prognoza indicatorilor macroeconomici publicată de Ministerul Economiei.

Finalmente, de menționat, că creșterea substanțială a tarifului pentru serviciul de transport al gazelor naturale prestat de S.R.L. „Moldovatrangaz” de 14,9 ori a avut loc datorită excluderii transportării internaționale a gazelor naturale în regim de tranzit din activitatea reglementată de transport, astfel fiind modificată abordarea, conform căreia veniturile reglementate pentru necesitățile Republicii Moldova se raportează doar la volumul de gaze naturale transportat pentru consumatorii țării.

Tarifele pentru serviciul de distribuție și pentru serviciul de furnizare a gazelor naturale, prestate de întreprinderile S.A. „Moldovagaz”.

De notat, că comparativ cu Metodologia tarifară pentru perioada anterioară de reglementare 2010-2014, Metodologia tarifară în vigoare prevede aprobarea tarifelor serviciului de distribuție *separat* de serviciul de furnizare al gazelor naturale, spre deosebire de perioada anterioară de reglementare, când acestea constituiau un tarif unic.

În baza calculelor efectuate ANRE a determinat tarifele pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, prestat de întreprinderile S.A. „Moldovagaz” în mediu în mărime de **1 223,67 lei/1000 m³**,

precum și tariful pentru serviciul de furnizare – în cuantum de **90,16 lei/1000 m³**, ce în sumă (1313,83 lei/1000 m³) este cu 44,9 % mai mic decât cel solicitat de întreprindere (2098,44 lei/1000 m³ și corespunzător 286,02 lei/1000 m³), însă de 2,3 ori mai mare comparativ cu cel în vigoare din octombrie 2011.

De relevat, că tarifele pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, conform exigențelor metodologice, au fost calculate implicit în dependență de nivelele de presiune în rețelele de distribuție (înalță, medie și joasă) în modul următor: prin rețelele de distribuție a gazelor naturale de înaltă presiune – 184,41 lei/1000 m³, de medie presiune – 589,84 lei/1000 m³, de joasă presiune – 2 322,09 lei/1000 m³.

Unul din factorii cu impact augmentativ substanțial asupra tarifelor pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale rezidă în aplicarea prevederii legale privind includerea costului gazelor naturale procurate pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor tehnice reglementate de gaze naturale în rețelele de distribuție, ce constituie 240,0 mil. lei, sau 259,62 lei/1000 m³, care anterior nu se regăseau în tariful de distribuție, ci în tariful de furnizare consumatorilor finali.

De asemenea, la baza determinării tarifelor pentru serviciul de distribuție și pentru serviciul de furnizare au stat următoarele raționamente:

- valorile cheltuielilor operatorilor rețelelor de distribuție și furnizorilor, incluse în tarifele aprobate anterior, au fost separate pentru serviciul de distribuție și pentru serviciul de furnizare și ajustate pentru anul 2015 în conformitate cu parametrii de actualizare prevăzuți de Metodologie și suplimentate cu costurile aferente asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru prejudiciile cauzate în procesul de exploatare a obiectului industrial periculos. În total cheltuielile operaționale reglementate, pasibile de ajustare conform Metodologiei, constituie în tariful pentru serviciul de distribuție 574,7 mil. lei, iar cele în tariful pentru serviciul de furnizare – 49,0 mil. lei;

- consumul tehnologic și pierderile tehnice de gaze naturale în rețelele de distribuție a gazelor naturale au fost incluse în mărime de 32,8 mil. m³ conform normativului aplicat în calculul tarifului în vigoare și pierderile comerciale de gaze naturale stabilite de Metodologie pentru primul an de valabilitate în cuantum de 1,5 % din volumele de gaze necesar de a fi distribuite (14,0 mil. m³);

- nivelul rentabilității reglementate a operatorilor rețelelor de distribuție în anul 2015 a fost determinat în mărime de 106 208 mii lei, reieșind din valoarea activelor, inclusiv celor noi date în exploatare în urma investițiilor aprobate;

- rentabilitatea reglementată a furnizorilor a fost determinată în mărime de 104 135 mii lei reieșind din rata de rentabilitate de 3,5 %, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație a ANRE nr. 745 din 22.12.2014 (*Monitorul Oficial 29-32/198, 06.02.2015*).

- cursul de schimb mediu anual al monedei naționale față de dolarul SUA a fost utilizat cel de 19,3 lei/USD, indicat în prognoza indicatorilor macroeconomici publicată de Ministerul Economiei.

Tarifele finale la gazele naturale furnizate de furnizorul de gaze naturale la tarife reglementate S.A. „Moldovagaz”.

Ținând cont de calculele prezentate și costurile solicitate de S.A. „Moldovagaz”, ANRE a efectuat calculele de rigoare și a determinat valoarea tarifului final mediu la gazele naturale furnizate de furnizorul de gaze naturale la tarife reglementate în mărime de **6 538 lei/1000 m³**, cu 22,0 % mai mic decât cel solicitat de întreprindere și cu 15,4 % mai mare comparativ cu cel în vigoare din octombrie 2011.

În urma analizei materialelor prezentate de S.A. „Moldovagaz” și reieșind din cele expuse mai sus cu referință la componentele tarifului final la gazele naturale furnizate de furnizorul de gaze

naturale la tarife reglementate, ANRE reconfirmă existența unor factori care duc la necesitatea modificării tarifelor finale de furnizare a gazelor naturale consumatorilor finali:

- Modificarea prețului mediu anual de procurare a gazelor naturale importate.

ANRE, conform prevederilor Metodologiei tarifare, a luat în calcul prețul de procurare a gazelor naturale: trimestrul unu la nivelul efectiv de 316,77 USD/1000 m³, trimestrul doi la nivelul efectiv de 258,79 USD/1000 m³, trimestrul trei la nivelul preliminar 214,25 USD/1000 m³, pentru trimestrul patru la nivelul prognozat de 204,93 USD/1000 m³, cel mediu anual constituind 260,29 USD/1000 m³, în diminuare cu 35,0 % comparativ cu cel inclus în tariful în vigoare.

- Fluctuația cursului de schimb al valutei naționale.

Tarifele în vigoare au fost calculate reieșind din cursul de schimb 11,9 lei/USD, în timp ce pentru anul 2015 este luat în calcul un curs de schimb estimat la nivel de 18,9 lei/USD, sau în creștere cu 58,8 %. Dat fiind diminuarea prețului de procurare în dolari SUA, precum și majorarea cursului de schimb, modificarea prețului mediu anual de procurare a gazelor naturale importate va înregistra o creștere de la 4 766 lei până la 4 919 lei pentru 1000 m³ (+3,2 %).

Pornind de la aceste costuri ANRE a determinat venitul total reglementat (consumatori finali) pentru anul 2015 în suma de 6 042,7 mil. lei, venit care corespunde tarifului mediu de 6 538 lei/1000 m³, în creștere cu 872 lei sau 15,4 % comparativ cu tariful mediu în vigoare (5 666 lei).

Pe categorii de consumatori tarifele finale de furnizare a gazelor naturale (fără TVA) sunt expuse în tabelul următor:

Categoriile de consumatori	Tarifele în vigoare din oct. 2011	Tarifele din iulie 2015	Modificări față de tarifele în vigoare	
			la o unitate	%
I. Gaze naturale, lei/1000 m³				
Tariful mediu, în total	5666	6538	872	15,4
inclusiv:				
1. Populația, tariful mediu	6148	7062	914	14,9
Populația consum lunar la un abonat pînă la 30 m ³	5971	6887	916	15,3
Populația consum lunar la un abonat mai mult de 30 m ³	6221	7175	954	15,3
2. Centrale electrice cu termoficare și Centrale termice pentru producerea și aprovizionarea cu energie termică a consumatorilor de tip urban prin sisteme de alimentare centralizată	5237	6028	791	15,1
3. Alți consumatori, în mediu	5916	6780	865	14,6
inclusiv, conectați la rețelele de distribuție de:				

presiune înaltă	5537	6345	808	14,6
presiune medie	5835	6698	863	14,8
presiune joasă	6221	7175	954	15,3

Departamentul tarife și analize economice